

Uit liefde voor onze stad, durven wij als PvdA te kiezen.

Geachte voorzitter, college, mede raadsleden, toehoorders op de tribune en via de livestream.

In mijn bijdrage wil ik het hebben over een aantal hoofdthema's: energiearmoede, duurzaamheid, digitalisering en langlopende schulden.

Energiearmoede (misschien wel het woord van het jaar) is een probleem dat iedereen treft. Of je nu in Heerlen Noord woont of in Douve Weien, dat maakt niet uit. Echter de impact is zeer verschillend. Als je in een nieuw, goed geïsoleerd huis woont, heb je effectief minder energiekosten dan in een vochtig huis of een huis met enkel glas waar de wind door de kieren langs de deur blaast.

Als je 2x modaal of meer verdient zal het betalen van een hoge energierekening makkelijker op te vangen zijn dan wanneer je moet leven van een uitkering of een minimum inkomen. Het is daarom goed dat we als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen door de ondersteuning die het rijk geeft tot 120% als Heerlen uit te breiden tot 130% (van het bijstandsniveau).

Wij als PvdA- fractie hadden dit natuurlijk ook graag gedaan tot bijvoorbeeld 150%. Maar we moeten ook als fractie constateren dat Heerlen niet in staat is om alle problemen op dit vlak, van deze omvang, op te lossen.

De afgelopen tijd heeft nogmaals pijnlijk duidelijk gemaakt dat de markt de burger niet zal helpen in moeilijke tijden, kijk naar de energiemarkt. Grote winsten worden geboekt, zelfs in tijden dat steeds meer mensen het hoofd niet boven water kunnen houden. Daarom zijn we blij dat de gemeente de ambitie heeft om tot oprichting te komen van een sociaal energiebedrijf.

Daarnaast is het goed dat we als gemeente de afgelopen jaren stappen hebben gezet op het gebied van het **verduurzamen** van woningen. Zoals het zonnepanelen project.

- Ik heb hier een vraag over namelijk of er nog geld in die pot zit. En zo ja hoeveel is dat en kunnen wij dit geld gebruiken om een versnelling aan te brengen binnen de verduurzaming van woningen?

We zijn een aantal weken geleden gestart met het “verbond tegen energiearmoede”. Binnen dit verbond kunnen inwoners een energiecoach krijgen en kunnen ze voor €250,- besparende energieproducten kopen. Het goede van dit project is dat het laagdrempelig en snel te realiseren is.

Maar met deze stappen zijn we er nog niet. Binnen de gemeente hebben wij (en de woningbouwcoöperaties) een grote opgave rondom het verduurzamen van woningen.

- De vraag is welke actie heeft de gemeente tot vandaag gedaan om in gesprek te gaan met de woningcorporaties over de verduurzaming van het huidige woningbestand?

En kan het college ons een overzicht verstrekken wanneer welke woningen verduurzaamd worden?

Het is goed om te lezen dat we binnen Parkstad verschillende onderwerpen met betrekking tot verduurzaming oppakken. Want, zoals we als PvdA-fractie al eerder hebben aangegeven, zijn de problemen die we in Heerlen aantreffen dezelfde problemen die we zien in Kerkrade, Landgraaf en Brunssum. Dat vraagt ook een gezamenlijke aanpak. Zoals het aardgasvrij maken van woningen en wijken, de RES (Regionale Energie Transitie) en PALET (Parkstad Limburg Energie Transitie).

We hebben het Regionale beleid Palet 1.0 en het naar Heerlen door vertaalde beleid Palet 2.0 tot 2040. Het uitvoeringprogramma PALET 3.0 had een looptijd van 2016 tot 2020 en zou opgevolgd moeten worden door PALET 3.1 (2021-2024). Vragen daarbij zijn:

- Hebben we het gestelde doel van 8% (eerste stap naar energieneutrale regio 2040) in 2020 gehaald?
- Gaan we het gestelde doel van 12% (2024) halen plus het eventuele tekort van PALET 3.0 nog inhalen?
- Wanneer kunnen we het gemeentelijk uitvoeringprogramma verwelkomen?
- Wanneer kunnen we de eerste stappen zien met betrekking tot de proeftuin aardgasvrij en de inrichting van warmtenetten?
- En hoe worden de burgers die niet computervaardig zijn, laaggeletterd zijn of een andere taal spreken, optimaal bereikt en begeleid in het verduurzamen van hun woning in het kader van de energie armoede?

Een andere belangrijke opgave is wat ons betreft **digitalisering**. Het wordt niet zo vaak genoemd in het MBP/begroting. Maar het is volgens de PvdA-fractie de ruggengraat van de dienstverlening van de gemeente. Binnen de verschillende velden gaan we de digitalisering verbeteren of samenwerken, zoals bijvoorbeeld met Aken (pag. 31), met betrekking tot de omgevingswet (pag. 147) en de informatievoorziening (pag. 204). Aan de hand van het MBP/begroting krijgen wij geen goed beeld hoe het met de digitalisering gesteld is en of er een achterstand is die om maatregelen vraagt.

- Kunnen wij een overzicht krijgen van de stand van zaken en mogelijke achterstand wat betreft digitalisering? En wat er nodig is om de digitalisering op een acceptabel niveau te krijgen?

Waar we ons als PvdA-fractie verder ook zorgen over maken, is de lange wachttijd bij de aanvragen van bijvoorbeeld de Wmo. Er staat een wettelijke reactietermijn van 8 weken voor. Wij begrijpen dat dit zelden of nooit gehaald wordt. We lezen in het MBP/begroting dat er het komende jaar gewerkt wordt aan een toetsingskader voor kwaliteit en rechtmatigheid.

- Kan het college zorgdragen voor een overzicht van het aantal aanvragen en doorlooptijden? En aangeven hoe er wordt omgegaan met urgente aanvragen?
- Kan het college aangeven hoe we op de lange termijn gaan zorgen voor een goede toegeruste toegang voor de Wmo?
- Kan het college een toelichting geven op het ontwikkelen van het toetsingskader? En is er dan nu geen?

We kunnen nog heel veel vragen stellen over onder andere JenS, aanbesteding HSB, onderwijs naar het centrum, verzuim, het vertrek van Villa Franka, het effect van led-

verlichting op het nachtleven van dieren et cetera. Ik heb echter maar 10 minuten en we gaan ervan uit dat deze onderwerpen in de komende periode in de commissie en/of de raad besproken gaan worden.

Voordat ik aan mijn afronding kom, wil ik toch nog één punt naar voren brengen, namelijk de oplopende **rentelasten en schuldpositie** (114,9%) van de gemeente. Als fractie maken we ons daar zorgen over. Elke euro die je aan rente betaalt kan je niet aan andere zaken uitgeven. We snappen echter ook dat, als je wil investeren in de gemeente, dat gefinancierd moet worden.

- Wanneer gaat de gemeente van de status kwetsbaar naar zorgelijk? Of wordt dit een hoofdpijndossier?

Ik kom tot een afronding. Eva Rovers zegt in haar boek "Nu is het aan ons" dat je de politiek niet te veel aan politici moet overlaten. Daar zijn onze problemen te complex voor.

Ik ben het gedeeltelijk met haar eens. Veel zaken kan je wel vanuit de raad en het college oplossen. Maar goede inbreng vanuit de burger is daarbij onmisbaar. Wij moeten helaas constateren dat de relatie met de inwoners van Heerlen verwaterd is.

Het burgerberaad biedt gelukkig een mogelijkheid om die relatie weer te verstevigen. Want, zoals er staat in de begroting: in het Heerlen van morgen werken we van buiten naar binnen, met de burger als vertrekpunt.

Henk Verreck
Fractievoorzitter PvdA.